

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

20 квітня 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 830/дп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі дисциплінарної палати:

головуючого - Патрюка М.В.,

членів Комісії: Весельської Т.Ф., Заріцької А.О., Луцюка П.С., Макарчука М.А. - доповідача, Устименко В.Є.

розглянувши питання про відкриття дисциплінарної справи стосовно судді Красногвардійського районного суду міста Дніпропетровська Дружиніна Костянтина Михайловича за зверненням Кийка Сергія Олександровича,

встановила:

У серпні та вересні 2015 року до Комісії надійшли звернення Кийка С.О. щодо поведінки судді Красногвардійського районного суду міста Дніпропетровська Дружиніна К.М., яка може мати наслідком дисциплінарну відповідальність судді з підстав, передбачених частиною першою статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2010 року), а саме: істотні порушення норм процесуального права при здійсненні правосуддя, пов'язані, зокрема, з відмовою у доступі особи до правосуддя з підстав, не передбачених законом, порушення вимог щодо розподілу та реєстрації справ у суді, правил підсудності чи підвідомчості, необґрунтоване вжиття заходів забезпечення позову.

Заявник зазначає, що ухвалою суду від 16 жовтня 2014 року у справі № 204/6628/14-к відмовлено у відкритті провадження за заявою ОСОБА_1 про застосування Закону України «Про амністію у 2014 році» та звільнення з-під варти, а також вирішено повернути заяву ОСОБА_1.

Суддею також зазначено, що постановлена ухвала оскарженню не підлягає.

Суддею не було направлено постановлену ухвалу ОСОБА_1 та про її існування ОСОБА_1 дізнався лише у березні 2015 році, а отримав 25 травня 2015 року.

Відразу після отримання ОСОБА_1 оскаржив постановлену ухвалу до суду апеляційної інстанції. 14 липня 2015 року ухвалою апеляційного суду Дніпропетровської області ухвалу суду першої інстанції скасовано та матеріали за заявою направлено до суду першої інстанції для проведення судового розслідування.

Судом апеляційної інстанції встановлено, що у матеріалах провадження відсутні дані про належне повідомлення ОСОБА_1 про час і місце розгляду заяви, що призвело до порушення права ОСОБА_1 на судовий захист.

Посилаючись на вказані обставини, ОСОБА_1 просить провести перевірку та вжити заходів дисциплінарного впливу стосовно судді.

Відповідно до статті 95 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» членом дисциплінарної палати Вищої кваліфікаційної комісії суддів України Макарчуком М.А. проведено перевірку викладених у зверненні даних.

Розглянувши висновок члена дисциплінарної палати та зібрані в процесі перевірки матеріали, заслухавши доповідача, дисциплінарна палата дійшла висновку, що у відкритті дисциплінарної справи стосовно судді Дружиніна К.М. необхідно відмовити з таких підстав.

28 березня 2015 року набрав чинності Закон України «Про забезпечення права на справедливий суд» (далі — Закон), яким Закон України «Про судоустрій і статус суддів» викладено у новій редакції.

Звернення щодо поведінки судді Красногвардійського районного суду міста Дніпропетровська Дружиніна К.М. стосується дій, вчинених суддею до набрання чинності цим Законом. У зв'язку з викладеним в частині дисциплінарної відповідальності судді застосовується Закон України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції 2010 року.

Установлено, що 15 вересня 2014 року у провадження Красногвардійського районного суду міста Дніпропетровська надійшла заява ОСОБА_1 про звільнення з-під варті на підставі вимог статей 1, 3, 8 Закону України «Про застосування амністії», статей 2, 3, 12 Закону України «Про амністію у 2014 році», статей 81, 82 КПК України.

Відповідно до статті 35 КПК України заяву передано для розгляду судді Дружиніну К.М.

16 вересня 2014 року суддею постановлено ухвалу про відмову у відкритті провадження за заявою ОСОБА_1 про застосування Закону України «Про амністію у 2014 році» та звільнення з-під варті, а також вирішено повернути заяву ОСОБА_1.

14 липня 2015 року апеляційним судом Дніпропетровської області апеляційну скаргу засудженого ОСОБА_1 задоволено. Ухвалу Красногвардійського районного суду міста Дніпропетровська від 16 вересня 2014 року скасовано та справу призначено до нового розгляду у суді першої інстанції.

Заперечуючи факт дисциплінарного проступку, суддею Дружиніним К.М. пояснено, що відповідно до заяви ОСОБА_1 останній вироком Синельниківського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 11 липня 2014 року визнаний винним у вчиненні кримінального правопорушення та йому призначено покарання.

Зазначений вирок оскаржено до суду апеляційної інстанції, а тому він не набрав законної сили.

Постановляючи 16 вересня 2014 року ухвалу, суддя керувався тим, що відповідно до частини першої статті 539 КПК України питання, які виникають під час та після виконання вироку, вирішуються судом за клопотанням (поданням) прокурора, засудженого, його захисника, законного представника, органу або установи виконання покарань, а також інших осіб, установ або органів у випадках, встановлених законом.

Згідно з частиною другою статті 539 КПК України клопотання (подання) про вирішення питання, пов'язаного із виконанням вироку, подається:

1) до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого засуджений відбуває покарання, - у разі необхідності вирішення питань, передбачених пунктами 2, 4, 6, 7 (крім клопотання про припинення примусового лікування, яке подається до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого знаходиться установа або заклад, в якому засуджений перебуває на лікуванні) частини першої статті 537 цього Кодексу;

2) до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого виконується вирок, - у разі необхідності вирішення питань, передбачених пунктами 10 (у частині клопотань про заміну покарання відповідно до частини третьої статті 57, частини першої статті 58, частини першої статті 52 КК України) 11, 13 частини першої статті 537 цього Кодексу;

3) до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого проживає засуджений, - у разі необхідності вирішення питань, передбачених пунктами 5, 8, 9 частини першої статті 537 цього Кодексу;

4) до суду, який ухвалив вирок, - у разі необхідності вирішення питань, передбачених пунктами 1, 10 (в частині клопотання про заміну покарання відповідно до частини п'ятої статті 53 КК України), 12 (у разі якщо вирішення питання необхідне у зв'язку із здійсненням судового розгляду, воно вирішується судом, який його здійснює), 14 частини першої статті 537, статті 538 цього Кодексу.

Відповідно до статті 9 Закону України «Про амністію у 2014 році» питання про застосування амністії суд вирішує за ініціативою прокурора, органу або установи виконання покарань, а також за ініціативою обвинуваченого (підсудного) чи засудженого, їх захисників чи законних представників.

Зокрема, вказаний Закон застосовується щодо: в) засуджених, які перебувають в установах виконання покарань, - за поданням начальника установи, погодженим з відповідною спостережною комісією або службою у справах дітей, або за клопотанням самого засудженого, його захисника чи законного представника, а щодо військовослужбовців, які тримаються в дисциплінарному батальйоні, - за поданням командування дисциплінарного батальйону, військової частини, начальника гарнізону, органів управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України або за клопотанням самого військовослужбовця, його захисника чи законного представника. До подання додаються довідка про заохочення і стягнення, особова справа засудженого та інші документи, необхідні для вирішення питання про застосування амністії».

З урахуванням наведеного, а також того факту, що ОСОБА_1 засуджений вироком Синельниківського міськрайонного суду Дніпропетровської області, який не набрав законної сили у зв'язку з його оскарженням до суду апеляційної інстанції, заява ОСОБА_1 не підлягала розгляду у Красногвардійському районному суді міста Дніпропетровська.

Ураховуючи викладене, суддею постановлено ухвалу про відмову у відкритті провадження та повернення заяви ОСОБА_1 для звернення до належного суду.

Суддею також пояснено, що при оголошенні ухвали від 16 вересня 2014 року ним не було порушено вимог статей 537, 539 КПК України та вимог Закону України «Про амністію у 2014 році» щодо участі засудженого та прокурора у

судовому засіданні та не було порушено прав на захист, оскільки заява ОСОБА_1 по суті не розглядалась, а була повернута йому на стадії вирішення питання про прийняття її до розгляду - відкриття провадження у справі.

У частині посилань ОСОБА_1 на порушення його прав на доступ до правосуддя шляхом зазначення в ухвалі від 16 вересня 2014 року, що ухвала оскарженню не підлягає, то суддею пояснено, що ним допущено механічну помилку. Однак права ОСОБА_1 не порушено, оскільки останній реалізував своє право на оскарження рішення суду першої інстанції та ухвалу переглянуто судом апеляційної інстанції.

Суддею також зауважено, що копію ухвали від 16 вересня 2014 року та заяву ОСОБА_1 направлено ОСОБА_1 за адресою, зазначеною на поштовому конверті, в якому надійшла заява до суду.

Відомості про перебування ОСОБА_1 у слідчому ізоляторі у матеріалах справи були відсутні.

Пояснення судді враховано під час проведення перевірки.

Водночас пояснення судді щодо дотримання ним вимог статей 537, 539 КПК України підлягають відхиленню.

Відповідно до частини третьої статті 539 КПК України клопотання (подання) про вирішення питання, пов'язаного із виконанням вироку, розглядається протягом десяти днів з дня його надходження до суду суддею одноособово згідно з правилами судового розгляду, передбаченими статтями 318-380 цього Кодексу, з урахуванням положень цього розділу.

Згідно з частиною четвертою статті 539 КПК України у судове засідання викликаються засуджений, його захисник, законний представник, прокурор. Про час та місце розгляду клопотання (подання) повідомляються орган або установа виконання покарань, що відає виконанням покарання або здійснює контроль за поведінкою засудженого; лікарська комісія, що дала висновок стосовно питань застосування до засудженого примусового лікування або його припинення, у випадку розгляду відповідних питань; спостережна комісія, служба у справах дітей, якщо розглядається погоджене з ними клопотання; цивільний позивач і цивільний відповідач, якщо питання стосується виконання вироку в частині цивільного позову, інші особи у разі необхідності.

Неприбуття в судове засідання осіб, які були належним чином повідомлені про місце та час розгляду клопотання (подання), не перешкоджає проведенню судового розгляду, крім випадків, коли їх участь визнана судом обов'язковою або особа повідомила про поважні причини неприбуття.

Згідно з частиною першою статті 135 КПК України особа викликається до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду шляхом вручення повістки про виклик, надіслання її поштою, електронною поштою чи факсимільним зв'язком, здійснення виклику за телефоном або телеграмою.

Відповідно до частини восьмої статті 135 КПК України особа має отримати повістку про виклик або бути повідомленою про нього іншим шляхом не пізніше ніж за три дні до дати, коли вона зобов'язана прибути за викликом. У випадку встановлення цим Кодексом строків здійснення процесуальних дій, які не дозволяють здійснити виклик у зазначений строк, особа має отримати повістку про виклик або бути повідомленою про нього іншим шляхом якнайшвидше, але в будь-якому разі з наданням їй необхідного часу для підготовки та прибуття за викликом.

Частинною першою статті 136 КПК України передбачено, що належним

підтвердженням отримання особою повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом є розпис особи про отримання повістки, в тому числі на поштовому повідомленні, відеозапис вручення особі повістки, будь-які інші дані, які підтверджують факт вручення особі повістки про виклик або ознайомлення з її змістом.

З аналізу ухвали суду апеляційної інстанції вбачається, що під час розгляду клопотання засудженого ОСОБА_1 про звільнення з-під варти на підставі вимог статей 1,3 8 Закону України «Про застосування амністії», статей 2, 3 12 Закону України «Про амністію у 2014 році», статей 81, 82 КПК України районний суд керувався положеннями статті 537, 539 КПК України. Проте в матеріалах судового провадження відсутні будь-які об'єктивні дані про те, що засуджений був належним чином повідомлений про місце та час розгляду справи. Також відсутні дані про повідомлення прокурора. Це свідчить про недотримання судом першої інстанції вимог, передбачених частинами першою та третьою статті 539 КПК України, внаслідок чого було порушено право на захист засудженого, який не брав участі в судовому засіданні.

Таким чином, порушення ОСОБА_1 права на захист шляхом неповідомлення його про дату і час судового засідання встановлено судом апеляційної інстанції. Вказані обставини не заперечуються суддею в письмових поясненнях, однак пояснюються причинами вирішення питання про відкриття провадження у справі без призначення судового засідання.

Також підлягають відхиленню пояснення судді щодо відсутності у суду та в матеріалах справи відомостей про перебування ОСОБА_1 у слідчому ізоляторі.

Із заяви ОСОБА_1, яка надійшла до суду 15 вересня 2014 року, вбачається, що засуджений перебував у слідчому ізоляторі міста Дніпропетровська.

Відповідно до частини шостої статті 376 КПК України учасники судового провадження мають право отримати в суді копію вироку чи ухвали суду.

Згідно з частиною сьомою статті 376 КПК України копія судового рішення не пізніше наступного дня після ухвалення надсилається учаснику судового провадження, який не був присутнім в судовому засіданні.

Таким чином, суддею не вжито заходів щодо належного повідомлення засудженого про результати розгляду його заяви та не направлено йому копію ухвали разом із заявою.

Відповідно до статті 6 Конституції України державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову.

Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією межах і відповідно до законів України.

Конституцією України встановлено, що кожен зобов'язаний неухильно дотримуватись Конституції та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей.

Відповідно до статті 55 Конституції України кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Відповідно до статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом,

встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення.

Відповідно до статті 2 КПК України завданням кримінального провадження є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура.

Згідно з частиною першою статті 2 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суд, здійснюючи правосуддя на засадах верховенства права, забезпечує кожному право на справедливий суд та повагу до інших прав і свобод, гарантованих Конституцією і законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Статтею 8 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» ніхто не може бути позбавлений права на розгляд його справи в суді, до підсудності якого вона віднесена процесуальним законом.

Перевіркою підтверджено, що суддею не вжито заходів щодо належного повідомлення ОСОБА_1 про дату та час розгляду його заяви, а копію постановленої ухвали не направлено йому для відома, чим суттєво обмежено права ОСОБА_1 на належний судовий захист порушених прав, свобод та інтересів з непередбачених законом підстав.

Ураховуючи викладене, Комісія встановила обставини, які свідчать про наявність у діях судді Красногвардійського районного суду міста Дніпропетровська Дружиніна К.М. ознак дисциплінарного проступку, передбачених частиною першою статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2010 року), а саме: істотні порушення норм процесуального права при здійсненні правосуддя, пов'язані, зокрема, з відмовою у доступі особи до правосуддя з підстав, не передбачених законом, порушення вимог щодо розподілу та реєстрації справ у суді, правил підсудності чи підвідомчості, необґрунтоване вжиття заходів забезпечення позову.

Разом з тим відповідно до частини четвертої статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 07 липня 2010 року) дисциплінарне стягнення до судді застосовується не пізніше шести місяців із дня відкриття Вищою кваліфікаційною комісією суддів України провадження у дисциплінарній справі, але не пізніше року з дня вчинення проступку, без урахування часу тимчасової непрацездатності або перебування судді у відпустці.

Комісією встановлено, що проступок суддею вчинено 16 жовтня 2014 року, а тому строк для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності сплинув.

За таких обставин Комісія вважає за необхідне відмовити у відкритті дисциплінарної справи у зв'язку із закінченням строку притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

Доповідач відповідно до вимог частини першої статті 96 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» не бере участі у прийнятті рішення, а тому не підписує його.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 83, 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 07 липня 2010 року), статтями 92-96, 101, 108 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі дисциплінарної палати,

вирішила:

відмовити у відкритті дисциплінарної справи стосовно судді Красногвардійського районного суду міста Дніпропетровська Дружиніна Костянтина Михайловича за зверненням Кийка Сергія Олександровича.

Рішення про відмову у відкритті дисциплінарної справи оскарженню не підлягає.

Головуючий

М.В. Патрюк

Члени Комісії:

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

П.С. Луцюк

В.Є. Устименко